

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ

Матеріали III-ї Міжнародної науково-практичної конференції

WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM

Materiały III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej

29 – 30 березня 2018 року
Ченстохова - Ужгород - Дрогобич

29 – 30 marca 2018 roku
Częstochowa - Užhorod - Drohobycz

Akademia Polonijna w Częstochowie (Polska)
Uniwersytet Narodowy w Użhorodzie (Ukraina)
Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia Iwana Franki w Drohobyczu (Ukraina)
Centrum Kształcenia Nauczycieli Języków Obcych i Edukacji Europejskiej
Uniwersytetu Warszawskiego (Polska)
Akademia Pomorska w Słupsku (Polska)
Akademia Kształcenia Ustawicznego w Chersoniu (Ukraina)

Полонійна академія в Ченстохові (Польща)
ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Україна)
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка (Україна)
Центр підготовки вчителів іноземних мов та європейської освіти
Варшавського університету (Польща)
Поморська академія в Слупську (Польща)
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» (Україна)

WSPÓŁCZESNE TRENDY ROZWOJU EDUKACJI I NAUKI W KONTEKŚCIE INTERDYSCYPLINARNYM

Materiały III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej

29–30 marca 2018 roku

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНОМУ КОНТЕКСТІ

Матеріали III-ї Міжнародної науково-практичної конференції

29–30 березня 2018 року

Częstochowa – Użhorod – Drohobycz
2018

Рекомендовано до друку радою інтердисциплінарного факультету
Полонійної академії в Ченстохові
(протокол № 72/2017 від 15 грудня 2017 року)

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
С 91

Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті: Матеріали III-ї Міжнародної науково-практичної конференції, 29–30 березня 2018 року / [редактори-упорядники: І. Зимомря, В. Ільницький, Г. Бурунова, Д. Романюк, А. Сохал]. – Ченстохова – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2018. – 508 с.

Współczesne trendy rozwoju edukacji i nauki w kontekście interdyscyplinarnym: Materiały III Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej, 29–30 marca 2018 roku / [red.: I. Zymomyra, W. Ilnytskyj, H. Burunowa, D. Romaniuk, A. Sochal]. – Częstochowa – Užhorod – Drohobycz: Posvit, 2018. – 508 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить доповіді III-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки в інтердисциплінарному контексті». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, природничих та економічних наук, біології, екології, охорони навколишнього середовища, туризму, фізичного виховання та реабілітації, юриспруденції. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **H. Burunowa**; dr hab., prof. **D. Gierczyńska**; dr hab., prof. **I. Zymomyra**; dr hab., prof. **W. Ilnytskyj**; dr hab., prof. **T. Osuch**; dr hab., prof. **M. Palinczak**; dr hab., prof. **M. Pantjuk**; dr hab., prof. **W. Podlecki**; dr **N. Hrybok**; dr **R. Zhovtanyi**; dr **O. Zhyhaylo**; dr **O. Kanyuk**; dr hab. **J. Kuzmenko**; dr **M. Pahuta**; dr **D. Romaniuk**, dr **A. Sochal**.

Redakcyjna kolegia:

доктор економічних наук, проф. **Г. Бурунова**; д-р габ, проф. **Д. Герчиньська**; доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор історичних наук, проф. **В. Ільницький**; доктор педагогічних наук, доц. **Ю. Кузьменко**; д-р габ, проф. **Т. Осух**; доктор політичних наук, проф. **М. Палінчак**; доктор педагогічних наук, проф. **М. Пантюк**; д-р габ, проф. **В. Подлецькі**; кандидат педагогічних наук, доц. **Н. Грибок**; кандидат філологічних наук, доц. **Р. Жовтани**; кандидат психологічних наук, доц. **О. Жигайло**; кандидат педагогічних наук, доц. **О. Каноук**; кандидат педагогічних наук, доц. **М. Пагута**; д-р гуманістичних наук **Д. Романюк**; д-р гуманістичних наук **А. Сохал**.

ISBN 978-617-7235-50-6

© І. Зимомря, В. Ільницький, Г. Бурунова,
Д. Романюк, А. Сохал, 2018
© Посвіт, 2018

ЗМІСТ

ЕКОЛОГІЯ ТА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА. ТУРИЗМОЗНАВСТВО. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Wanot B., Milkiewicz P. Monitorowanie jakości wody przeznaczonej do spożycia	12
Грибок Н., Буцик О. Арт-терапія в системі фізичної реабілітації	15
Грибок Н., Федак А. Методика аутогенного тренування і психокорекції при реабілітації хворих з розсіяним склерозом	17
Іваненко В., Купрєєнко М., Непша О. Педагогічні умови формування професійної спрямованості майбутніх фахівців з фізичної культури.....	19
Іванова В., Непша О. Гідрогеологічні умови водоносного горизонту верхньокрейдових відкладів Новомилицької ділянки Мелітопольського міського водозабору	21
Котова К., Рибницький А. Гирьовий спорт в системі фізичної підготовки учнів старших класів	24
Мацола Н., Ганцюк Ю. Значення музики в лікувальній фізичній культурі.....	25
Михаць Л., Шатинська О. Основи здоров'я у фізичному вихованні шкільної освіти Польщі.....	27
Сапун Т. Екологічний стан ґрунтів та донних відкладів Херсонської області.....	28
Чепелюк А., Токмакова В. Степ-аеробіка у фізичному вихованні студентів	30

ЕКОНОМІКА. ПОЛІТОЛОГІЯ. ПСИХОЛОГІЯ. СОЦІОЛОГІЯ. ФІЛОСОФІЯ

Боровікова-Абажер О. Особливості формування національної самосвідомості студентів у полікультурному регіоні	33
Герцег В. Сучасні тенденції забезпечення розвитку інфраструктури сільських територій.....	36
Гжещук В. До питання про становлення сучасної державної політики Польщі в системі освіти.....	38
Заболоцька С. Професійний та особистісний розвиток студентів педагогічного університету.....	40
Кашасва А. Проблема соціалізації людей похилого віку.....	41
Курдина Ю. Сучасні музеї: розвиток на перехресті наук.....	43
Льольченко В. Формування санітарно-гігієнічної компетентності як елемент системи здоров'язбереження майбутнього інженера-педагога харчового профілю.....	45
Ляшенко В. Оптимізаційні напрями в управлінні розвитком територіальних соціально-економічних систем.....	48
Марченко О. Особливості маркетингової діяльності регіонального розвитку туризму (на прикладі Запорізької області).....	49
Мищенко А. Міжнародна допомога в структурі навчального процесу: досвід для України	51
Пересادا В. Офіційні партійні газети: значення і роль під час виборчої кампанії (на прикладі парламентської виборчої кампанії 2012 року).....	53
Skalik M. Nowoczesne metody zarządzania zasobami ludzkimi	56
Туревич О. Історичний начерк про вік людини в контексті психології.....	57

Шатинська О. Механізми психологічного захисту в період дошкільного дитинства.....	60
Юрош В. Конкуренція як засіб успішного функціонування ринкової економіки	61

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

Зайцева І. Дендробіонтні філофаги Robinia L. в насадженнях урбанізованих територій	64
Обушенко Т., Толстопалова Н., Баранюк Н., Науменко А. Флотоекстракція іонів міді з водних розчинів	66
Рудик О., Самсонович В. Дослідження міцності важеля приводу ручного гальма автомобіля МАЗ 200	68
Ткаченко І. Інтеграційний розвиток природничо-наукових дисциплін	71
Ткачук Г., Стеценко В., Стеценко Н. Коннективіський підхід як важливий компонент дистанційного навчання.....	72

ІСТОРІЯ. ЮРИДИЧНІ НАУКИ

Алтухов О. Устав Одеської біржі 1870 р. як джерело з історії діяльності фінансової установи	75
Білоцерківська І. Шкільна мережа Сумщини: перші післявоєнні роки (1946 – 1950).....	77
Власюк А., Давидов П. Особенности правової регламентації оказания косметологических услуг в Украине.....	79
Волкотруб Л. М. О. Максимович – видавець українських альманахів «Денница» та «Украинец».....	81
Галів М., Огар А. Етапи депортації польського населення з Дрогобицької області УРСР до Польщі	83
Галів М., Пиж М. «Учителі у владі»: залучення педагогів Дрогобицької області до радянського апарату управління у 1939–1941 рр.....	85
Гриценко Г. Доля української громади в Білорусі у міжвоєнний період	86
Дегтярьов С., Завгородня В. Відносини України, Румунії та Бессарабії у 1918 році: постановка проблеми	88
Дуда Т. Українсько-московські відносини у 1648–1653 рр.	90
Злобін С., Давидов П. Державне забезпечення страхування медичних працівників на випадок інфікування вірусом імунодефіциту.....	92
Ільницький В. До історії персонального складу сотні імені Б. Хмельницького ТВ-24 «Маківка».....	95
Ільницький В., Гриник Л. До проблеми організації польського підпілля у Карпатському краї (1944 – 1945)	97
Казан І. Навчання у старшинських та підстаршинських школах Коломийської округи ОУН.....	101
Кантор Н. Кримінальне законодавство Радянської України повоєнного часу: загальна характеристика.....	105
Кондель В., Лобода Д., Сотничок О. Уроки Куренівської трагедії 1961 року.	108
Лазорак Б. Епізоди про діяльність «Ощадної каси» серед національних громад Дрогобича у кінці XIX – на початку XX ст.	110

Мазурчак Л. Місце та роль жіноцтва в лавах українського підпілля	113
Медвідь О. Організаційні засади діяльності фронту національної єдності (1933 – 1939 рр.)	115
Мельничок Ю. Невідомий документ про напад відділів «Хорти» та «Вікторія» на райцентр Журавне	117
Муковоз К., Давидов П. Особенности реализации прав несовершеннолетних на охрану репродуктивного здоровья.....	119
Парахіна М. Проблеми повернення й реституції культурних цінностей	121
Петриків В., Зубрицька С. Церковно-релігійне життя в селі Довге (Гірське) на Дрогобиччині у XVI – XVIII ст.....	123
Петриків В., Мушинська Л. Історія парафії у селі Довге (Гірське) на Дрогобиччині у «катакомбний» період	125
Ревенко В. Забезпечення підручниками учнів сільських шкіл Південної України у повоєнне десятиліття	127
Роменська О. Бердянські маяки: історичний огляд та сучасний стан	129
Рудюк В. Матеріали Архіву Сангушків у дослідженні політичної історії українських земель у XV – XVIII ст.....	131
Святнюк К. Дипломатична місія Івана Горностая	133
Церковна К., Давидов П. Паліативна та хоспісна допомога в Україні.....	135
Яковлев І. О. Різників: слідство та перший арешт	137

МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Буравльова Т. Роль аплікатури у відтворенні художнього образу музичного твору	139
Душний А. Штрихи до портрету Сергія Карася	140
Заблудська Г. Психологічні поняття в інтонаційній роботі на уроках сольфеджіо ...	143
Конвалюк У. Харизма особистості Андрія Кузьменка.....	145
Косилова О., Зіноватна Л. Сучасні підходи до використання педагогічного репертуару в структурі навчання гри на фортепіано	147
Максимлюк І. Новаторські тенденції у творчості художників-графіків Івано-Франківщини кінця XX століття	149
Немерко А. Хоровий спів як засіб інтердисциплінарного виховання дітей та молоді	151
Новосолова І. Образ жінки-матері у полікультурному мистецькому просторі	153
Олексюк А. Місце історично-інформованого виконавства в народно-інструментальному мистецтві України.....	155
Паньків М. Репертуарні пріоритети баяніста-акордеоніста ДМШ.....	156
Путря Н. Особливості мелізматики різних епох і стилів в фортепіанній музиці	158
Собіль І. Творчість Володимира Рунчака в контексті конкурсу «Perpetuum mobile».....	160
Шкільник Б. Хоровий збірник «Коляди Остапа Нижанківського» – перше спеціальне видання обробок українських духовних пісень доби Бароко.....	164

ПЕДАГОГІКА

Al-Khatib M. Wirtualne środowisko uczenia się na przykładzie Edmodo.....	166
Арістова Н. Сучасні підходи до визначення структури особистості	169
Бабійчук Т. Богдан Лепкий у позанавчальній роботі педагогічного коледжу	171
Баяновська М. Освіта як джерело духовності людини в епоху Реформації	174

Bohdan L. Four difficulties English poses for EFL learners and how to overcome them	176
Боярська-Хоменко А. Цільові групи дорослих у системі безперервної освіти Німеччини	178
Бутенко Н. Актуальні проблеми підготовки вчителя біології	180
Бутиріна М. Здоров'язберігаючі технології у навчальному процесі	181
Варга Н. Активні методи в процесі дослідницької підготовки вчителів іноземної мови	183
Васьків С., Мигалина З. Компенсаторне навчання в США як засіб досягнення освітньої рівності	185
Verbiy I. Sociocultural aspects in marine specialists' education (the beginning of the twenty first century).....	187
Вовк Л. Співпраця закладу дошкільної освіти з сім'ями дошкільників з питань гендерного виховання.....	188
Возняк Я. Вплив сім'ї на процес засвоєння соціальних норм дитиною старшого дошкільного віку.....	190
Wolski P. Organizacja badań eksploracyjnych dotyczących roli autonomii w indywidualnych teoriach nauczycieli i uczniów oraz ich wzajemnego wpływu	192
Гаврилів Т. Розвиток асоціативного мислення як один із засобів формування творчої мовної особистості	195
Горобець І. Рухова активність молодших школярів як один із засобів формування здорового способу життя	197
Гриценко Є. Напрями розвитку медіапростору	199
Гузій І. До питання обгрунтування інтегративного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи	201
Даниляк Р., Липчей Н. Формування здоров'язбережувальної компетенції учнів початкової школи	203
Даниляк Р., Федека Г. Значення моральних цінностей у вихованні учнів початкової школи як одна зі складових будівництва Нової української школи	205
Добрідень А. Сучасні методи розвитку громадянської позиції в освітньому процесі учнівської молоді	206
Дороніна Т. Форми та методи самостійної роботи студентів медичного коледжу при вивченні геронтології геріатрії та паліативної.....	209
Жигайло О., Вархолик О. Методичні особливості формування каліграфічних умінь та навичок на уроках математики у початковій школі	211
Жигайло О., Максимець М. Педагогічні аспекти формування пізнавальної активності першокласників на уроках математики.....	212
Жигайло О., Федечко Н. Особливості використання задач природничо-екологічного змісту на уроках математики у початковій школі.....	214
Задорожня О. Використання обчислювальної техніки в системі підготовки фахівців морського профілю в Україні у другій половині ХХ – на початку ХХІ століття.....	215
Зверюк Р. Довідка про педагогічну діяльність Якіма Яреми.....	218
Зінов'єва О. Делегування повноважень як запорука ефективного керівництва.....	219
Золотовська В. Інтердисциплінарний підхід у викладанні фахових дисциплін у ВНЗ морського профілю.....	223
Іванова Г. Формування інформаційної культури студентів вищих педагогічних навчальних закладів	225

Ілляш С., Ненчук Х. Психолого-педагогічні проблеми розвитку обдарованості учнів початкової школи	226
Ілляш С., Рудик Н. Особливості формування пізнавального інтересу до навчання в учнів початкової школи	228
Ілляш С., Цицик Ю. Теоретичні засади проблеми інтеграції знань в сучасній початковій освіті	230
Калаур С. Методологічна основа розробки системи професійної підготовки майбутніх фахівців соціальної сфери до розв'язання конфліктів у професійній діяльності	232
Калита Н., Мотиль І. Історико-педагогічний аспект морального виховання	235
Калита Н., Потюк С. Формування шкільної дисципліни учнів як педагогічна проблема	237
Калита Н., Фатич В. Теоретичні засади формування соціокультурного досвіду молодших школярів у сучасній парадигмі освіти	239
Калита Н., Фітель І. Цінності сучасного виховання учнів початкової школи	241
Кан О. Джерельна база дослідження підготовки майбутніх філологів у вищих навчальних закладах України	243
Канюк О. Ситуативність як один з найважливіших принципів навчання іншомовному спілкуванню студентів немовних спеціальностей	246
Кіш Н. До питання підготовки майбутніх інженерів до формування культури іншомовного професійного спілкування	248
Коваленко О. Відображення проблеми підготовки майбутніх фахівців залізничного транспорту в дисертаційних дослідженнях	250
Ковальчук В., Грицай Г. Формування навичок самоконтролю в учнів рлчаткової школи на уроках математики	252
Ковальчук В., Костюк О. Психолого-педагогічні особливості формування математичної культури учнів початкової школи	254
Козак Ю. Особливості професійної діяльності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю	255
Козубовська І., Шпеник С. Іншомовна компетентність сучасного фахівця	257
Копораска М. Kilka refleksji na temat nauczania dwujęzycznego w polskich liceach ogólnokształcących	259
Копилова А., Маринченко Г. Позакласна робота з учнями як важлива складова начальньо-виховного процесу	262
Кохановська О. Поняття «природничо-математична освіта дівчат» у науково-педагогічному дискурсі	265
Кочулаб Г. Сучасні інноваційні технології в освітньому процесі початкової школи	267
Кравець О. Діалогічне мовлення як метод комунікативного підходу у підготовці студентів немовних спеціальностей	269
Кравченко-Дзондза О., Гонсьор О. Проблема розвитку медіаграмотності молодшого школяра в сучасному освітньому процесі	271
Кравченко-Дзондза О., Курах В. Особливості сучасного уроку літературного читання у початковій школі	273
Кравченко-Дзондза О., Максимець Н. Роль уроків літературного читання у формуванні полікультурної компетентності учнів початкової школи	275
Кравченко-Дзондза О., Федькович Д. Ігрові технології як засіб розвитку літературно-творчої діяльності молодшого школяра	277

Литвин В. Сучасні підходи в підготовці майбутніх учителів початкових класів до виховної діяльності.....	279
Литвиненко І. Метод «CLIL» на заняттях англійської мови за професійним спрямуванням у морських навчальних закладах.....	282
Лісна-Міськів Н. Використання ігрових імітаційних методів під час формування особистісної компетентності у майбутніх медичних сестер-бакалаврів.....	283
Локшин В. Організаційно-педагогічні засади підготовки майбутніх педагогів професійного навчання за профілем підготовки (студійний аспект).....	286
Мадяр-Фазекаш Е., Степчук Н. Особливості управління підготовкою фехтувальників з ураженням опорно-рухового апарату.....	287
Маляр Л., Кухта М. Соціальна компетентність студентів як складова професійності майбутніх учителів.....	289
Марціхів Х. Особливості операційного компоненту навчання журналістів в університетах США.....	291
Минда О. Засоби контролю при вивченні іноземної мови.....	293
Мирошникова М. Естетична культура як особистісне духовно-функціональне утворення.....	294
Мочан Т. Професійно-педагогічна культура вчителя як характеристика цілісної особистості педагога.....	296
Навроцька І. Структурні компоненти професійної компетентності майбутнього викладача вищого навчального закладу.....	298
Навроцька М. Потенціал тренінгу щодо розвитку професійного іміджу педагога.....	299
Нагайчук О. Основні функції проектно-технологічної діяльності як методу та засобу навчання школярів.....	301
Обіход І. Фактори впливу на формування компетентності в аудіюванні.....	303
Опанасенко Н. Роль самостійної роботи в підготовці вчителя початкової школи при викладанні фахових дисциплін.....	306
Осідач О. Особливості соціалізації дітей-сиріт в прийомних сім'ях.....	308
Особа Т. Патріотизм як основа сучасного виховання дітей дошкільного віку.....	309
Петруняк Ю. Природничі уявлення та поняття в системі вивчення природознавства у початковій школі.....	312
Piotrowska-Skrzypek M. Kształcenie ucznia zdolnego – w poszukiwaniu rozwiązań systemowych.....	314
Повідайчик О. Системний підхід до науково-дослідницької підготовки фахівців у ВНЗ.....	317
Podlecki W. Aspekty moralno-etyczne pracy pielęgniarstwa nad człowiekiem chorym.....	320
Потапчук О. Використання сучасних інтернет-технологій у процесі професійної підготовки майбутніх педагогів у ВНЗ України.....	323
Пукало М. Проблеми графічної компетентності як складової професійної підготовки молодших бакалаврів автотransпортного профілю.....	326
Радзівілова І. Системний підхід як теоретико-методологічна основа формування готовності майбутніх бортпроводників до професійної діяльності.....	328
Рацюк О. Поняття «полікультурність» та «міжкультурність» у контексті іншомовної дидактики.....	330
Рідковс О. Педагогіка успіху: сутність, ключові ідеї.....	332
Садова І., Мацола І. Колективна діяльність як чинник формування особистості учня.....	334

Садова І., Решетар Д. Підготовка вчителя до організації навчального діалогу.....	337
Садова І., Рішко М. Роль естетичного виховання у розвитку особистості учня	339
Салань Н., Олексюк Т. Методичні особливості використання вправ на розвиток логічного мислення молодших школярів на уроках інформатики.....	341
Салань Н., Проць М. Формування логічного мислення молодших школярів на уроках математики та інформатики.....	343
Силюга Л., Січак М. Проблема наступності у розв'язуванні сюжетних задач в 4-ому і 5-ому класах загальноосвітньої школи	345
Словак Т. Дослід як метод пізнання природи.....	348
Слюсаренко Н., Кузьменко Ю. Кількісна та якісна оцінка професорсько-викладацького складу педінститутів (60-ті рр. XX ст.).....	350
Сойма Н. Особливості виховної роботи з дітьми групи ризику в дитячих таборих США.....	353
Солодовник А. Класифікаційна схема джерельної бази розвитку фізико-математичної підготовки студентів морських навчальних закладів України (1944-2012 рр.).....	355
Стасів Н., Дусин В. Особливості вивчення многокутників у початковому курсі математики	358
Стасів Н., Писачин Н. Особливості вивчення обчислювальних прийомів у початковому курсі математики	360
Стефіна Н. Сутність, структура творчої активності, педагогічні умови її формування у дітей молодшого шкільного віку на уроках музичного мистецтва: теоретичні аспекти.....	361
Стойка О. Система освіти США в умовах інституційних перетворень.....	364
Турянська М. Цілеспрямованість і взаємодія форм спортивно-масової роботи в загальноосвітніх школах України в другій половині XX – початку XXI ст.....	366
Фенчак Л. Особливості взаємозв'язку професійної підготовки і професійної мотивації у майбутніх педагогів.....	367
Frolova O. Integration in Maritime English Course.....	369
Хоминець С. Методологічні підходи до визначення поняття академічної мобільності студентів	372
Цапко А., Перепелиця В. Дистанційне навчання як інноваційна форма освіти.....	374
Чейпеш І. Роль іншомовної комунікативної культури в соціалізації сучасних фахівців.....	376
Черевань О., Коновалова М. Музична графіка як метод залучення учнів школи мистецтв до медіа-творчості.....	377
Шаран О., Андрусечко Н. Особливості використання наочності у процесі формування елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку	380
Шаран О., Баран А. Особливості економічного виховання дітей старшого дошкільного віку.....	382
Шаран О., Котеляк І. Особливості формування геометричних уявлень в учнів початкової школи на основі пошукової діяльності.....	384
Шаран О., Лапкевич Т. Особливості інтерактивного навчання математики в сучасній початковій школі.....	386
Шугай Я. Інтегровані уроки як засіб розвитку ключових компетентностей учнів початкової школи України початку XXI століття.....	388

Щетина Т. Оновлення сучасної школи: звернення до свого історичного минулого чи запровадження іноземного досвіду.....	390
Юсик О. Підготовка майбутніх фахівців сфери обслуговування у вищій школі.....	392
Ягупець Ю. Компоненти професійної компетентності майбутнього учителя технологій до використання засобів наочності в професійній діяльності.....	395
Янісів Ю. Інноваційні зміни у змісті вищої педагогічної освіти в Польщі наприкінці ХХ століття.....	397

ФІЛОЛОГІЯ

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Голомідова Л. Мотив страждання в малій прозі Роберта Музіля.....	400
Honsalies-Munis S. Female body images in the poetry of Sylvia Plath and Anne Sexton.....	402
Гуменюк І. Особливості варіювання тонального інтервалу в міських англомовних пейзажних описах.....	404
Дмитрів І. Сакральний простір у збірці «Велика гармонія» Богдана-Ігоря Антонича.....	406
Зимомря М., Зимомря І. Роль перекладача в контексті взаємодії культур: дискурс рецепції.....	408
Зимомря О., Зимомря М. Особливості інтерпретації прозового тексту: процес перекладу на мову мети.....	413
Ленок М. Пейзаж і антураж міста Південного Сходу в романі «Кляса» П. Вольвача.....	416
Малинка М., Александрович Т. Значення сюжетних груп Українського хронографа ХVІ ст. для розкриття глибини твору.....	417
Околович О. Феномен символів у творчості Лесі Українки.....	419
Осух Т., Герчинська Д. О чеховском театре в Польше начала ХХІ века.....	421
Свириденко О. Знайдений на дорозі лист П. Куліша як лист-тревелог.....	425
Сільман К. Мікротопос етнічності в есеїстиці Тараса Прохаська.....	428
Sochal A. Taniec jest przede wszystkim teatrem – o poszukiwaniach kulturowych na przykładzie Teatru Tańca Piny Bausch.....	430
Стаднік І. Роман «Інтернат» С. Жадана: концепція маскуліної ідентичності.....	433
Тихоненко С. Жанрова специфіка роману «Мандри Гуллівера» Дж. Свіфта.....	435
Шум О. Популяризація перекладів сучасної української прози (на прикладі творчості А. Куркова).....	437

МОВОЗНАВСТВО

Andrusiak I. Basic Features of Online Newspapers.....	440
Гладка В., Кузнецова А. До питання про емотивно-оцінний компонент фразеологічного значення (на матеріалі французької мови).....	441
Грибюк Ю. Особливості розвитку лексики новітніх технологій у німецькій мові.....	443
Девіцька А. Вплив лінгвістичних та позалінгвальних чинників на просодичне оформлення англійського мовлення словаків.....	445
Добровольська О. Розвиток лексико-семантичної системи середньоанглійської мови (на матеріалі агентивно-професійної лексики ХІ–ХV ст.).....	448
Д'ячук С. Іван Франко – перший дослідник українських народних загадок.....	449
Захара Ю. Експресивізація мови та засоби її досягнення.....	452

Зевако В., Мельник Т., Руденко М. Явище епентези у східнополіських говірках Новгород-Сіверщини	453
Кицак Л. Фразеологізми в роботі вихователя ДНЗ	455
Козирицька О. Реалізація текстових категорій у складному медіатексті	458
Kozub A. Approaches to the classification of terminology in the field of nanotechnologies	460
Лашта В. Прагматичний потенціал метафори як засобу емоційної аргументації в сучасних політичних текстах	461
Луців С., Романишин Г. Морфологічні та синтаксичні ознаки прислівника як частини мови (за романом Р. Іваничука «Мальви»).....	463
Магрицька Г. Структурно-семантична характеристика субстантивних компонит-бахуврихі сучасної німецької мови	465
Макухіна С. Словотвір як основне джерело поповнення лексичного складу сучасної англійської мови	467
Медвідь О. Теоретичні особливості дослідження німецьких гідронімів	469
Muholynets-Shovak O. Verbalization of Kinesic Components of Communication in Modern English.....	470
Поліщук О. Проксемні маркери дискурсу.....	472
Рощина К. Гендерний аспект лінгвостилістичних особливостей жанру «Лист редактора» в англійськомовному публіцистичному дискурсі.....	474
Сливка Н. Роль когнітивного підходу у формуванні мовленнєвої компетенції суб'єкта	476
Тишковець М., Стефанишин К. Види завдань для контрольних робіт з української мови (за професійним спрямуванням) для студентів-фармацевтів заочної форми навчання	478
Ткачик О., Рябуха К. Гендерні дослідження у лінгвістиці	480
Тодер С. Особливості предикативних фразеологізмів у повісті «Олені трублять зорю» Юлія Кула	482
Трумко О. Мовленнєвий акт згоди як об'єкт вивчення в іншомовній аудиторії	485
Ханикіна Н. Дієслова на позначення фізичного стану суб'єкта в українській та угорській мовах: лексико-семантична класифікація.....	486
Хворостяна Ю. Підходи до визначення та дослідження алюзії як стилістичного прийому.....	489
Щербакова О. Роль позамовних факторів у репрезентації назв і характеристик тварин	490
Юлдашева Л. Особливості номінації заголовків сучасних українських художніх творів.....	493
 Відомості про авторів	 495

СИСТЕМА ОСВІТИ США В УМОВАХ ІНСТИТУЦІЙНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ

Інтеграція України в світовий освітній простір передбачає вивчення зарубіжного досвіду і впровадження найбільш цінних здобутків у вітчизняну систему освіти. Одним з актуальних питань, які потребують дослідження, є управління вищим навчальним закладом. Ефективність діяльності вищого навчального закладу в значній мірі залежить від управління. Особливо це питання є актуальним сьогодні, коли в системі вищої освіти відбуваються трансформаційні процеси. В цьому плані цікавим, на нашу думку, є американський досвід, оскільки в системі вищої освіти США впродовж останніх десятиріч відбуваються суттєві інституційні перетворення, які ускладнюють управління ВНЗ. В американській науковій літературі існує низка різних точок зору про принципи і умови управління у вищих навчальних закладах. Так, з одного боку, стверджується, що думка викладачів і студентів обов'язково повинна враховуватися в процесі прийняття інституційних рішень. Водночас, вважається, що роль викладачів повинна зосереджуватися на управлінні процесом навчання, а не університетом в цілому, що є прерогативою адміністрації і, перш за все, ректора [1, 21].

Як зазначає Р. Бірнбаум [3, 68], кожен університет має свою власну специфічну систему управління, яка зазвичай розвивається так, щоб відповідати індивідуальним стилям керівництва, особистісним якостям членів колективу та організаційній культурі.

На сьогоднішній день в США існує кілька моделей управління ВНЗ в умовах інституційних перетворень.

У традиційній «адміністративній» моделі зовнішні впливи інтерпретуються через адміністративну структуру, яка визначає пріоритети, розподіляє ресурси, здійснює директиви щодо діяльності викладачів і студентів, контролює результати. Основою для контролю за інституційною діяльністю служить делегування повноважень від вищих органів влади. Комунікація в основному здійснюється «зверху вниз», частіше на основі письмових розпоряджень з належним рівнем координації. Така структура ускладнює проведення інституційних перетворень, ініційованих «знизу», через низьку якість комунікації і статусних відмінностей, що зменшують значимість рекомендацій, які подаються з нижніх рівнів ієрархічної системи. Спостерігається певний опір і тим перетворенням, які вводяться «зверху». З'являється незадоволення безпосередніх учасників навчально-виховного процесу, що стає причиною частих конфліктів і ускладнює виконання навчальним закладом своєї місії.

В моделі «співучасті» присутні ті ж складові, як і в адміністративній моделі. Однак, якщо в адміністративній моделі зовнішні впливи проходять виключно через адміністративну структуру, то в моделі співучасті вони можуть проникати у внутрішньовузівське середовище через викладачів та студентів.

Метою моделі співучасті є розвиток відносин співробітництва між усіма членами вузівської спільноти на противагу конфронтації, яка спостерігається за традиційної адміністративної моделі управління. На інституційному рівні ідентифіковані способи адаптації до впливу зовнішніх факторів, що формують оточуюче середовище і тих, хто здійснює взаємодію в умовах цього середовища. У рамках моделі співучасті передбачається існування трьох основних внутрішніх складових освітнього співтовариства – студентів, викладачів та адміністрації. При наявності робочого консенсусу який забез-

печується спільними цінностями і нормами, бюрократична адміністративна система управління використовує найбільш ефективну процедуру для здійснення координації. За відсутності такого консенсусу інституційні перетворення інформуватися в структурі управління, яка захищає інтереси всіх зазначених складових при цьому забезпечуючи їх засобами взаємодії для отримання певного компромісу цьому випадку структура управління забезпечує відносини взаємозалежності як альтернативу конфліктів, що виникають через неадекватне використання адміністрацією владних повноважень.

Встановлення пріоритетів, розподіл ресурсів, визначення функцій здійснюється за допомогою груп участі. Комунікація проводиться в усіх напрямках залежно від змісту завдань. Акцент ставиться на вирішенні проблем, хоча вимоги координації повністю не ігноруються. В деяких випадках рішення проблем здійснюється спільно адміністрацією з викладачами, викладачами зі студентами або адміністрацією зі студентами. В інших випадках коли прийняті рішення зачіпають інтереси всіх сторін, встановлюються спеціальні процедури комунікації, що передбачають їх включення в процес прийняття рішень.

Цілі навчального закладу розробляються спільно, що забезпечує відповідальність всіх членів середовища закладу і задоволеність при їх досягненні. Імовірність виникнення конфліктів теж знижується, оскільки члени вузівської спільноти самі визначають міру своєї відповідальності. Прийняття рішень представляє собою процес поділу відповідальності між усіма, хто в ньому бере участь.

На сучасному етапі розвитку вищої освіти США все більшої популярності в сфері управління інституційними перетвореннями набуває концепція відкритої системи, де перетвореннями трактується як процес прийняття управлінських рішень, що зумовлені культурою, історією, географією вищого навчального закладу.

Імпульси інституційних перетворень, які здійснюються викладачами, адміністрацією, студентами, спрямовані всередину і перетинають цю відкриту систему. Реакції на ці перетворення мають протилежний напрямок і відображаються у вигляді правил, норм, політики, що спрямовані на виживання і життєстійкість освітнього закладу, проте вони можуть бути і негативними. В умовах глобалізації ринку освітніх послуг традиційне уявлення про поняття «децентралізоване управління» стає явно застарілим і потребує переосмислення.

Децентралізоване управління повинне розподілятися між усіма зацікавленими працівниками навчального закладу, а не тільки між адміністрацією, викладачами та студентами. Це має здійснюватися на основі взаємної поваги і відкритої комунікації, наприклад, шляхом організації дорадчих, консультативних комітетів і груп з чітко окресленими сферами їх діяльності. Для того щоб досягати успіху спільноті ВНЗ необхідно виробляти і використовувати ресурси з достатньою гнучкістю, при цьому орієнтуватися на становище ринку освітніх послуг.

У рамках концепції управління інституційними перетвореннями як відкритої системи можна виділити деякі принципи ефективного управління сучасними перетвореннями у вищій школі. Основним принципом такого управління можна назвати принцип удосконалення управління інституційними перетвореннями як єдиного ресурсу розвитку ВНЗ, оскільки актуальність проблем, пов'язаних з ресурсозбереженням, особливо зростає в умовах економічної кризи. Не менш важливим для ефективності управління є принцип делегування управлінської відповідальності на рівень, найближчий до місця невідкладного виконання прийнятих управлінських рішень. Це передбачає необхідність авторитетного керівництва та ефективне використання інформаційних технологій.

ЖИТЕПАТЫПА

1. Gale G. Governance in the Twenty-First-Century University: Approaches to Effective Leadership and Strategic Management // ASHE-ERIC Higher Education Report. – 2003. – V. 30. – No 1. – P. 154–158.
2. Nordvall R. C. The process of change in higher education institutions. – Washington, D. C.: American Higher Education, 1992. – 190 p.
3. Birnbaum R. How colleges work: The cybernetics of academic organization and leadership. – San Francisco: Jossey-Bass, 1991. – 280 p.